

Verdieping met behulp van de Bijbelconcordantie van Strong

Hein en Elize Middelhoven

De Bijbel is oorspronkelijk in het Hebreeuws¹ (OT) en Grieks (NT) geschreven. Om een juiste interpretatie van een Bijbeltekst te geven, is het belangrijk om de tekst in de oorspronkelijke Hebreeuwse of Griekse grondtekst te bestuderen. Maar hoe doe je dat, wanneer je geen Hebreeuws of Grieks beheerst? Gelukkig zijn er tegenwoordig voldoende hulpmiddelen beschikbaar om je te helpen in de studie naar de Hebreeuwse of Griekse tekst achter de Nederlandse (of Engelse) vertaling. Een daarvan is de *Bijbelconcordantie van Strong* (Strong's Exhaustive Concordance of the Bible).

De Bijbelconcordantie van Strong is na circa 35 jaar lang werken door de Engelsman dr. James Strong (1822-1894) geschreven. Hij was professor in exegetische theologie aan het Drew Theological Seminary te New Jersey (VS). Met behulp van meer dan honderd collega's publiceerde hij in 1890 'Strong's Exhaustive Concordance of the Bible' (De Bijbelconcordantie van Strong). Zij hebben elk verschillend woord in de Bijbel voorzien van een verschillend nummer. Per nummer, per woord dus, is vervolgens opgeschreven welk Hebreeuws (OT) of Grieks woord (NT) er in de grondtekst staat. Dit nummer wordt een *Strong-nummer* genoemd.

Met behulp van deze *Strong-nummers* kunnen we een woordstudie doen om de betekenis van het originele woord in de grondtekst van de Bijbel op te zoeken. Je zult daarbij ontdekken dat de betekenis van het woord in de grondtekst vaak uitgebreider is dan we in één woord kunnen weergeven in de Nederlandse taal. Doordat er een keus gemaakt moet worden voor één vertaling, kan er een groot deel van de betekenis gemist worden in de vertaling of zelfs aanleiding geven voor een verkeerde uitleg van de tekst. Het is dus van belang om Bijbelteksten te bestuderen in de originele grondtekst. Met behulp van de *Strong-nummers* is dat mogelijk en hoef je hiervoor dus niet de Hebreeuwse of Griekse taal te beheersen.

De Bijbelconcordantie van Strong in boekvorm of digitaal

Naast de boekversie zijn er tegenwoordig goede Bijbelprogramma's met *Strong-nummers* voor op de computer. Beiden hebben voor- en nadelen. Daar waar de boekversie elk Bijbelwoord of *Strong-nummer* uitgebreider uitlegt dan de computerversie, is de computerversie weer eenvoudiger (sneller) in het gebruik. De boekversie is echter in het Engels, wat beheersing van de Engelse taal noodzakelijk maakt; de computerversie bestaat zowel in het Nederlands als het Engels. In de verdere uitleg gaan we uit van het gebruik een Nederlandse computerversie zoals bij de *Online Bijbel*, maar uiteraard is de werkwijze in het Engels, of bij een papieren versie, vergelijkbaar.

Gebruik van Strong nummers

Hoe kun je nu gebruik maken van *Strong-nummers* bij je Bijbelstudie? Er zijn verschillende manieren om meer begrip van de betekenis van een woord te krijgen met behulp van de het systeem van Strong. Het beste is dit te demonstreren aan de hand van een voorbeeld. Stel je bestudeert een tekst in de Bijbel zoals bijvoorbeeld Romeinen 8:35: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?' Dan is het interessant om het woord 'liefde' te bestuderen. Wat wordt er nu precies mee bedoeld?

¹ Sommige gedeelten van de Bijbel zijn in het Aramees geschreven. Die Aramese teksten staan in Daniël 2:4-7:28, Ezra 4:8-6:8 en 7:12-26 en Jeremia 10:11. In het boek Genesis en in de evangeliën vinden we nog hier en daar een paar Aramese woorden - de meest bekende zijn abba (vader), talitha (lammetje / meisje), Golgotha (schedel), Akeldama (bloedakker), ephatha (word geopend), Mammon (schat / rijkdom) en Kefas (steen / rotsblok).

Het is goed om dan als eerste stap op te zoeken waar in de Nederlandse vertaling nog meer het woord liefde voorkomt. Hiervoor zoek je het woord op in de concordantie (bij de online versie kun je hiervoor het woord 'liefde' invoeren in de zoekfunctie).

Je vindt dan een hele lijst met teksten in zowel het Oude als het Nieuwe testament waar het woord 'liefde' voorkomt. In dit geval zijn er 146 plaatsen in de Nederlandse (Staten) vertaling waar het woord 'liefde' wordt gebruikt. Wanneer je deze teksten langsgaat, zul je zien dat het woord zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament voorkomt. De woorden die in de grondtekst staan, die met het woord liefde vertaald zijn, zijn echter wel verschillende woorden: in het Hebreeuws staat er bijvoorbeeld 'ahava/ahabaah' of 'chessed' en in het Grieks 'agape' of 'philadelphia'.

We weten nu dus dat er verschillende woorden in het Hebreeuws en het Grieks bestaan, die in het Nederlands vertaald worden met het woord *liefde*. Wanneer we dus in de Nederlandse vertaling van de Bijbel het woord 'liefde' lezen, staan er in de grondtekst dus verschillende woorden. Om de betekenis van deze verschillende woorden in de grondtekst te gaan begrijpen, is verdere bestudering van de teksten nodig. Dit doe je, door iedere tekst, waar het Nederlandse woord 'liefde' voorkomt, te gaan lezen en te kijken welk woord in welke context gebruikt wordt.

Deze eerste benadering is vrij intensief, maar kan meer informatie geven over de reden waarom juist in deze tekst gekozen is voor het woord 'agape' en niet voor een ander woord wat met liefde vertaald wordt. Dit is de eerste benadering bij een woordstudie, waarbij dus uitgegaan wordt van de Nederlandse vertaling van het woord in de grondtekst.

Er is ook een benadering vanuit het Hebreeuwse of Griekse woord, dat in de grondtekst staat. In ons voorbeeld uit Romeinen 8:35 staat in de grondtekst voor het Nederlandse woord liefde: 'agape'. Om meer te begrijpen wat dit woord in deze tekst betekent, kunnen we ook gaan kijken waar in het Nieuwe Testament nog meer dit woord 'agape' voorkomt (je kunt het Strong-nummer, in dit geval 26, invoeren bij zoekfunctie). Wanneer je dit doet, vind je 106 plaatsen in het Nieuwe Testament waarbij het woord 'agape' in de grondtekst voorkomt (let wel op: er bestaat ook een Strong nummer 026 voor een Hebreeuws woord, wat niets met het Griekse Strong-nummer te maken heeft). Deze teksten waarin het woord 'agape' voorkomt kun je ook lezen en bestuderen.

Doordat je leest in welke situaties en context het woord nog meer wordt gebruikt, krijg je een meer omvattende betekenis van het woord 'agape'. Bij nader onderzoek van nummer 26 zul je ontdekken dat er zelfs een heel hoofdstuk over deze vorm van liefde gaat. Paulus geeft in 1Corinthe 13 een prachtige uitgebreide omschrijving van de 'agape'.

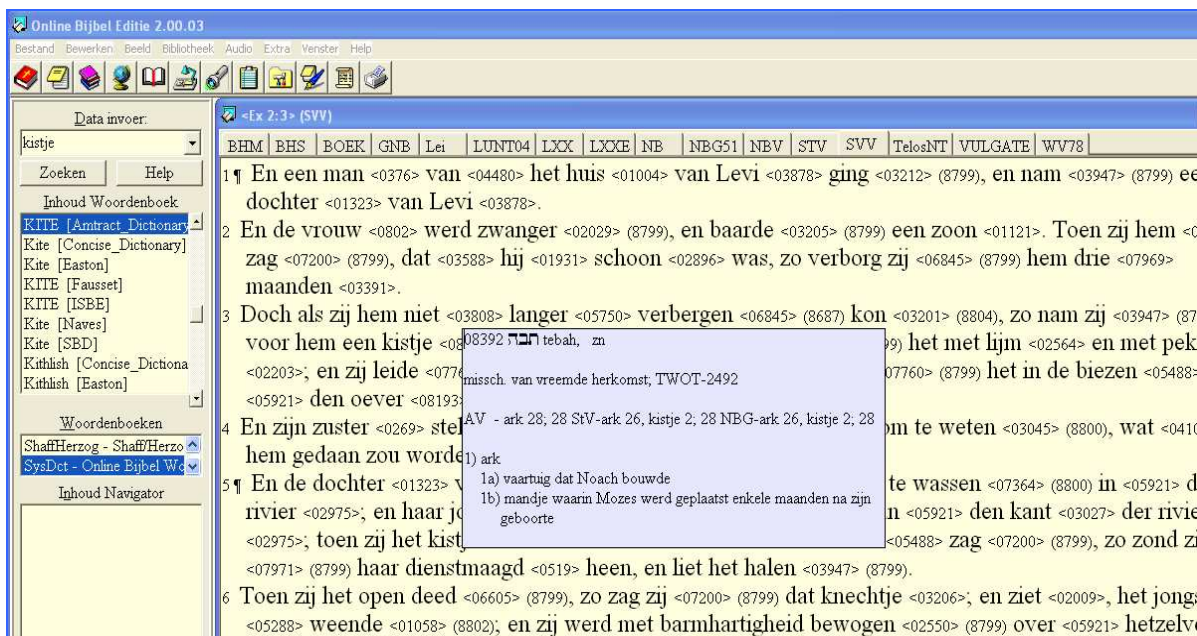
Woordverklaring

Tenslotte is er over de betekenis van de woorden in de grondtekst in de concordantie (of ook in woordenboeken en lexicons) ook veel uitleg te vinden. De concordantie zelf legt uit wat de verschillende betekenissen zijn van het woord (dit is te vinden door met de cursor op het betreffende Strong-nummer te gaan staan in het computerprogramma. Dan verschijnt in de nieuwere uitvoeringen de betekenis van het woord in een lichtblauw rechthoek).

Voorbeelden

Aan de hand van twee voorbeelden zullen we zien wat woordstudie met behulp van Strong-nummers voor extra begrip van de betekenis van de tekst kan geven.

Een interessant voorbeeld van werken met Strong-nummers toont het volgende. Onderstaand plaatje laat zien hoe je bijvoorbeeld met het computerprogramma van Bijbel Online met Strong-nummers werkt, in dit geval met de Statenvertaling:

Afbeelding 1. Venster van de Online Bible

In de bovenstaande afbeelding is te zien dat het *Strong-nummer* '08392' gekoppeld is aan het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord 'tebah'². De Statenvertaling heeft het woord juist vertaald in 'kistje'. Als je met de cursor van de muis op het nummer 08392 gaat staan, dan ontstaat de lichtblauwe rechthoek met de uitleg van dit Hebreeuwse woord. Aangezien dit Hebreeuwse woord maar in twee Bijbelgedeelten voorkomt, is in dit geval de uitleg beperkt. Dit maakt het echter niet minder interessant. In de uitleg zie je namelijk dat het woord 'tebah' verder alleen nog maar gebruikt is in de eerdere geschiedenis van Noach in de betekenis van de 'ark' die Noach bouwde.

Wanneer Rabbinen Bijbelstudie doen en een bepaald woord tegengekomen, gaan ze na, waar dat specifieke woord voor het eerst in de Bijbel voorkomt. Je zou kunnen zeggen dat daar waar elk woord het eerst voorkomt, de trend wordt gezet voor de betekenis van een woord. In dit geval kwam het woord 'tebah' voor het eerst voor in het verhaal van Noach. Hierin staat met name het thema 'verlossing' centraal. Het feit dat datzelfde woord gebruikt wordt in het geboorteverhaal van Mozes geeft als het ware een hint dat er verlossing aankomt. God gebruikte Mozes om Zijn volk te verlossen uit de slavernij in Egypte³.

Een ander voorbeeld. Stel je bent over Abraham aan het lezen in Genesis 15 en je komt daar voor het eerst het woord 'vrede' tegen. Welk Hebreeuws woord staat daar dan eigenlijk in de grondtekst, en betekent dat woord misschien nog meer, naast 'vrede'? Onderstaand plaatje maakt een en ander duidelijk.

² Tebah is een Nederlandse transcriptie van het Hebreeuwse woord תֵּבַח, dat in het Hebreeuws als 'teváh' wordt uitgesproken. Het Hebreeuws kent zowel een harde als een zachte letter 'b'. De zachte letter 'b' wordt altijd als een zware 'v' uitgesproken.

³ In een uitgebreid woordenboek of Lexicon, wordt uitgelegd dat 'tebah' eigenlijk 'kist' betekent. Dat geldt ook voor het woord 'ark' dat uit het Latijn komt en dat ook gewoon 'kist' betekent. De ark van Noach was dus geen gewone boot. Tenslotte kan het woord 'tebah' ook 'woord' betekenen. Noach en Mozes zijn dus a.h.w. gered in 'het woord'. Dat is daardoor een prachtige heenwijzing naar de Here Jezus die het 'vleesgeworden Woord' is (Johannes 1).

The screenshot shows a window titled '<07965> (Ge 15:15 SVV) (1/208)'. The window is divided into two main sections. The left section displays a list of Bible verses with the Strong's number 07965 highlighted in red. The right section provides a detailed list of meanings for the word 'shalom' (Strong's number 07965) in various contexts, including peace, welfare, prosperity, and friendship.

07965 שָׁלוֹם shalom, zn
 van 07999 TWOT-2401a

Ge 15:15 En **gij** <0859> zult tot <0413> uw vade
 ouderdom <07872> begraven worden <069
 Ge 26:29 Zo <0518> **gij** bij <05973> ons kwaad
 hebben <05060> (8804), en gelijk als <0834>
 (8804), en hebben u in vrede <07965> laten
 (8803) des HEEREN <03068>!
 Ge 26:31 En zij stonden <07925> <00> des morg
 <0376> den ander <0251>; daarna liet <0797
 van <04480> hem <0854> in vrede <07965>.
 Ge 28:21 En ik ten <0413> huize <01004> mijns
 zal de HEERE <03068> mij tot een God <
 Ge 29:6 Voorts zeide hij <0559> (8799) tot hem:
 <07965>; en zie <02009>, Rachel <07354>, zij
 Ge 37:4 Als nu zijn broeders <0251> zagen <07
 <03605> zijn broederen <0251> liefhad <0151
 hem niet <03808> vredelijk <07965> toespre
 Ge 37:14 En hij zeide <0559> (8799) tot hem: G
 <07965> van uw broederen <0251>, en naar
 een woord <01697> wederom <07725> (8685)
 <02275>, en hij kwam <0935> (8799) te Siche
 Ge 41:16 En Jozef <03130> antwoordde <06030>
 God <0430> zal Farao's <06547> welstand

AV - peace 175, well 14, peaceably 9, welfare 5, salute + 07592 4, prosperity 4, did 3, safe 3, hea
 peaceable 2, misc 15; 236
 StV-vrede 192, welstand 16, wel 15, vredegenoten +0582 (Jer 20,10) 3, be- vestigd voornemen +
 07965 = 2, geheel en al (Jer 13,13) 1, groeten 1, vergelding volle-(Ps 69,22) 1, voorspoedig (2
 8,12) 1, vredelijk 1, Vredevorst +08269 1, vreedzaam (Ps 120,7) 1, welgaan 1; 236
 NBG-vrede 131, heil 15, welstand 12, behouden 11, wel (zijn) 11, ja 4, vei- lig 4, bevriend (Jer 20,
 2, ongedeerd 2, vredelevend 2, vredig 2, vriendelijk 2, welzijn 2, zin standvastige +07965 (Isa
 26,3) = 2, behoud (Eze 7,25) 1, bezoeken 1, begroeten +07592 1, gaat hoe het- (Es 2,11) 1,
 gedijen (Zec 8,12) 1, geheel en al (Jer 13,13) 1, genoten 1, gerust weest- 1, gerust wees maar-
 4,23) 1, goede met-be- doelingen (1Ch 12,17) 1, heel niet is-+ontk (Ps 38,3) 1, heilwens +01
 1, heilzaam (Zec 8,16) 1, heilzaam overleg +06098 (Zec 6,13) 1, maken hoe... het- 1, onghind
 (Jer 43,12) 1, overgave (So 8,10) 1, stand (2Sa 11,7) 1, tevreden 1, voorspoed (Ps 73,3) 1,
 vredeboden +04397 (Isa 33,7) 1, vrede een en al-(Ps 120,7) 1, vrede volle- (Job 15,21) 1,
 vredelevende met-bedoelingen 1, vredestijd (1Ki 2,5) 1, vredesverbond +01285 (Isa 54,10),
 Vredevorst +08269 1, vriend mijn-+0376 (Ps 41,9) 1, vriendschap 1, wel het is-(2Sa 18,28) 1
 niet vertaald (2Sa 11,7, 2Ki 4,26 [2], Ob 1,7) 4; 236

1) volledigheid, welzijn, welstand, vrede
 1a) volledigheid (van getal)
 1b) gezondheid, veiligheid (van lichaam)
 1c) welzijn, voorspoed
 1d) vrede, rust, tevredenheid
 1e) welbevinden, vriendschap
 1e1) in menselijke betrekkingen
 1e2) t.o.v. God, vooral in verbonds-verhouding
 1f) vrede (tegenover oorlog)
 1g) vredig (bn)

Afbeelding 2. Venster van de Online Bible

Of je het nu via een boek of via de computer doet, duidelijk wordt dat het woord vrede correspondeert met het bekende Hebreeuwse woord 'shalom' met *Strong-nummer* 07965. Ook wordt zichtbaar dat 'shalom' een veel diepere en rijkere betekenis heeft dan 'vrede'! We zien dat het immers naast vrede vooral ook volledigheid, welzijn, welstand, voorspoed, gezondheid en veiligheid van lichaam, vriendschap met God en mensen betekent!

Vervolgens kun je zoeken in welke Bijbelverzen het *Strong-nummer* 07965 (oftewel het woord 'shalom') nog meer voorkomt. Bovenaan in bovenstaand plaatje (Afbeelding 2), zie je in de blauwe horizontale balk, dat het nummer (d.w.z. het Hebreeuwse woord 'shalom') 208 keer voorkomt in het Eerste (of Oude) Testament. De eerste acht keer staan al in bovenstaand plaatje. Onder die 208 keer staat ook de Aäronitische zegen uit Numeri 6:24-26 (eindigend op 'De EEUWIGE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u **'shalom'**'). Het wordt ook gebruikt in de Bijbelse opdracht 'Bidt Jeruzalem **shalom** toe' (Psalm 122:6). Een vrede die alleen kan komen door de 'Sar ha-shalom', de 'Vredevorst' (Jesaja 9:6).

Nu we weten welke rijke betekenis het woord 'shalom' heeft, gaat de kracht van deze bekende Bijbelteksten nog meer spreken!

BIJLAGE

Internetsite en bijbelsoftware met *Strong*-nummers

Tegenwoordig is er veel Bijbelsoftware te verkrijgen, waarin *Strong-nummers* worden gebruikt. Hieronder volgen enkele voorbeelden:

Gratis :

1. Bijbel- software met Engelse uitleg per woord (of *Strong*-nummer), maar wel met een Statenvertaling:
 - a. E-Sword. Zie <http://www.e-sword.net>.
 - b. Interlinear Scripture Analyzer (ISA). Zie <http://www.scripture4all.org/>.

Gratis op het internet:

(hiervoor is geen programma nodig, wel verbinding met internet)

2. Een goede (Engelse) internetsite om bijbelstudie met *Strong* te doen :
<http://blueletterbible.org>.
3. Een (Engelse) internetsite waarmee ook in de LXX (Septuaginta) kan worden gezocht:
<http://www.searchgodsword.org/isb/>.
4. Op de website <http://www.petersteffens.nl/links.html> zijn ook allerlei verwijzingen naar websites met Bijbelvertalingen te vinden.

Niet gratis:

5. Het Nederlandse computerprogramma Online Bibel met Nederlandse uitleg per woord (of *Strong*-nummer). Kosten: vanaf 49 euro, afhankelijk van de versie (abonnement of juist niet). Zie http://www.onlinebible.org/html/dut/overzicht_inhoud_dlx_dut.html voor een overzicht van de verschillende opties.
6. De *Strong Concordance* als boek bestellen via Amerikaanse internetboekhandels, bijvoorbeeld <http://www.christianbook.com> of <http://www.amazon.com>. Zoek op "Strong" om een overzicht van de verschillende soorten *Strong Concordances* te krijgen. Alleen in het Engels. Al verkrijgbaar vanaf (omgerekend) 30 euro. Levertijd (vanwege verschepping) circa 4-6 weken.